

Larvik
kommune

30.05.18, Rådmannens forslag til

Planprogram for Kommuneplanens samfunnsdel 2020–2032

Innhold

1. Innledning	4
PLANARBEIDETS FORANKRING	4
Vedtatt planstrategi.....	4
Oppstartsak.....	4
2. Formål med planarbeidet.....	6
BEDRE OG MER HELHETLIG PLANLEGGING FOR EN BÆREKRAFTIG SAMFUNNSUTVIKLING	6
STYRKE MEDVIRKNING OG POLITISK STYRING.....	6
FNS BÆREKRAFTMÅL LEGGES TIL GRUNN FOR PLANARBEIDET	7
3. EKSTERNE FØRINGER FOR PLANARBEIDET	10
LOVGRUNNLAGET	10
NASJONALE FORVENTNINGER	12
REGIONALE FORVENTNINGER.....	13
Regional planstrategi.....	13
Eksisterende regionale planer	14
Regionale planer i prosess:	15
4. GJELDENDE KOMMUNEPLAN	18
TIDLIGERE LARVIK KOMMUNE	18
TIDLIGERE LARDAL KOMMUNE	19
5 UTFORDRINGER OG MULIGHETER.....	20
LOKALDEMOKRATI, BRUKERMEDVIRKNING, SAMSKAPING	20
DEMOGRAFI	21
UTDANNING OG KVALIFISERING	21
UTENFORSKAP	21
GRØNT SKIFTE, KLIMA- OG MILJØVENNLIG OMSTILLING	22
DIGITAL TRANSFORMASJON	22

KULTURARV OG IDENTITET	23
VERDISKAPING – ARBEIDSPLASSE	23
STEDSATTRAKTIVITET – BYUTVIKLING	23
FOLKEHELSE I SAMFUNNSUTVIKLINGEN	24
HAVNEUTVIKLING	24
OVERORDNET AREALSTRATEGI	25
STORE SAMFERDSELSPROSJEKTER	26
 6. UTREDNINGSBEHOVET	 28
 7. PLANPROSESSEN	 29
ORGANISERING AV PLANARBEIDET	29
MEDVIRKNING OG DIALOG	29
FRAMDRIFT	29

1. Innledning

Planarbeidets forankring

Oppstart av arbeidet med å utarbeide Kommuneplanens samfunnsdel er forankret i vedtatt planstrategi 2016-2020, samt i oppstartsak i kommunestyrets møte 2. mai 2018.

I tillegg er planarbeidet forankret i Lov om planlegging og byggesaksbehandling.

Vedtatt planstrategi

Kommunestyrets vedtak i kst-sak 082/17

«Kommuneplanens samfunnsdel Kommuneplanens samfunnsdel rulleres ikke i de to kommunene, men gjelder som to sidestilte overordnede styringsdokumenter for den nye kommunen fra 1. januar 2018. Prosess med utarbeiding av Kommuneplanens samfunnsdel startes opp 1 halvår 2018, mens planen sluttbehandles av kommunestyret som tiltrer i oktober 2019.»

Oppstartssak

Kommunestyrets vedtak i kst-sak 094/18, i møte 2 mai 2018;

1. Arbeidet med utarbeiding av Kommuneplanens samfunnsdel for Larvik kommune starter opp i mai 2018.

2. Kommunestyret ber om at planprosessene og planprogrammene for Kommuneplanens samfunnsdel, Kommuneplanens arealdel og Sentrumsplanen i størst mulig grad samordnes hvor gjelder framdrift, medvirkning, utredning og behandling – dog slik at Kommuneplanens samfunnsdel som øverste plannivå behandles først ved alle politiske behandlinger i planprosessen.

3. Gjennom arbeidet med Kommuneplanens samfunnsdel ønsker kommunestyret at det søkes en koordinert og helhetlig tilnærming til kommunens utvikling, slik at samfunnsutvikling, tjenesteutvikling og arealdisponering ses i sammenheng opp mot de mål som fastlegges i fase 1 av planprosessen.

4. Kommuneplanens samfunnsdel utarbeides i henhold til Lov om planlegging og byggesaksbehandling. Som fase 1 i planprosessen utarbeides et beslutningsgrunnlag og visjon, verdier, mål og ev retningsvalg for kommunens utvikling. Resultatet av behandlingen legges deretter til grunn for fase 2; Handlingsprogrammet.

5. Planprosessen er forankret i formannskapet med funksjon som kommuneplanutvalg. Rådmannen benytter formannskapet som konsultativt organ i spørsmål som påvirker planarbeidet, og formannskapet holdes løpende orientert gjennom planprosessen.

6. Formannskapet med funksjon som kommuneplanutvalg gis myndighet til å legge planprogrammet ut til offentlig ettersyn. Kommunestyret skal vedta planprogrammet etter forutgående behandling i formannskapet.

7. Formannskapet gis myndighet til å legge dokumentet for fase 1 i planarbeidet, jfr. pkt.4, ut til offentlig ettersyn. Kommunestyret vedtar dokumentet for fase 1 etter forutgående behandling i rådene, fagkomiteene og formannskapet.

8. Formannskapet gis myndighet til å legge forslag til handlingsprogram, fase 2 i planarbeidet, ut til offentlig ettersyn. Kommunestyret vedtar Kommuneplanens samfunnsdel etter forutgående behandling i rådene, fagkomiteene og formannskapet.

9. Rådmannen fremmer forslag til planprogram til formannskapets møte i juni.

2. Formål med planarbeidet

Bedre og mer helhetlig planlegging for en bærekraftig samfunnsutvikling

Kommuneplanens samfunnsdel er verktøyet for kommunens helhetlige planlegging. Samfunnsdelen har to hovedinnretninger:

- Kommunesamfunnet som helhet
- Kommunen som organisasjon

Gjennom arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel vil kommunen vektlegge viktige utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og synliggjøre de strategiske valg kommunen tar. Spesielt viktig er dette for sentrale samfunnsforhold som folkehelse, integrering, utenforskap, verdiskaping, arbeidsplasser, byutvikling, miljø og energi m.m.

Kommuneplanen vil videre synliggjøre utfordringer, mål og strategier for kommunen som organisasjon. Kommuneplanens samfunnsdel vil gi overordnede mål for tjenesteområdenes planlegging

Verktøy for strategisk styring

I samfunnsdelen vil det bli tatt strategiske valg for utviklingen av kommunesamfunnet og kommunen som organisasjon. Samfunnsdelen er således et verktøy for strategisk overordnet styring. Dette forsterkes ved å knytte handlingsdelen til samfunnsdelen, noe som i Larvik kommune gjøres gjennom den årlige behandlingen av Strategidokumentet. Dette muliggjør en sterkere strategisk styring og prioritering av arbeidsoppgaver. Handlingsdelen er i Strategidokumentet knyttet direkte til Årsbudsjett og Økonomiplanen og er derved koblet direkte til kommunens økonomiske styringsinstrumenter og resultatvurderinger. Resultatvurderingen omfatter; Årsregnskap, Årsmelding og Tertialrapporter.

Styrke medvirkning og politisk styring

Samfunnsdelen til kommuneplanen skal bidra til å styrke medvirkningen i kommunens planarbeid og bidra til god politisk styring. Ved at man i samfunnsdelen klargjør hvilke planområder og satsingsområder man vektlegger skal den ønskede utvikling i kommunen gis en politisk retning. Ved å vektlegge kommunenes prioriterte områder innenfor ulike sektorer og tema i samfunnsdelen, skal det legges til rette for en tydeligere og sterkere politisk innflytelse i

FNs bærekraftsmål legges til grunn for planarbeidet

planlegging og forvaltning av kommunene. Planprogram, samfunnsdel med handlingsdel og arealdel er underlagt medvirkningskravene etter plan- og bygningsloven. Dette gjelder både høring og offentlig ettersyn, og omfatter alle statlige, regionale og kommunale myndigheter, andre offentlige organer, private organisasjoner og institusjoner som blir berørt av forslaget.

I Larvik kommune følges kommuneplanens samfunnsdel og arealdel opp, med underliggende kommunedelplaner og temaplan, opp ved årlig behandling av Strategidokumentet.

I Strategidokumentet inngår også den 4-årige økonomiplanen.

FNs bærekraftsmål legges til grunn for planarbeidet

<https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal>

Kommuneplanens samfunnsdel bygges opp i samsvar med de 17 bærekraftmålene fastlagt av FN.

Innholdet blir ut fra denne oppbyggingen tilpasset Larvik.

Ved å bygge opp planen etter disse målene vil en lettere kunne koble barn og unge på planarbeidet ved at det foreligger ferdig undervisningsopplegg for skolene for de globale utfordringene

knyttet til disse målområdene. Dette kan da i planarbeids brytes ned til tilsvarende fakta, utfordringsbilde og handlingsvalg for Larvik.

En annen fordel ved å bygge opp planen etter disse målområdene er at de vil være gjenkjennbare over tid, og planen vil være relevant opp mot regionale, nasjonale og internasjonale problemstillinger.

En ser for seg at det oppdateres statistikk og kunnskap til det enkelte tema, slik at en ved ønske kan fordype seg i ett eller flere av de 17 målområdene, både i skoler og i åpne folkemøter.

Engasjement fra ungdom i planarbeid med langsiktig perspektiv;

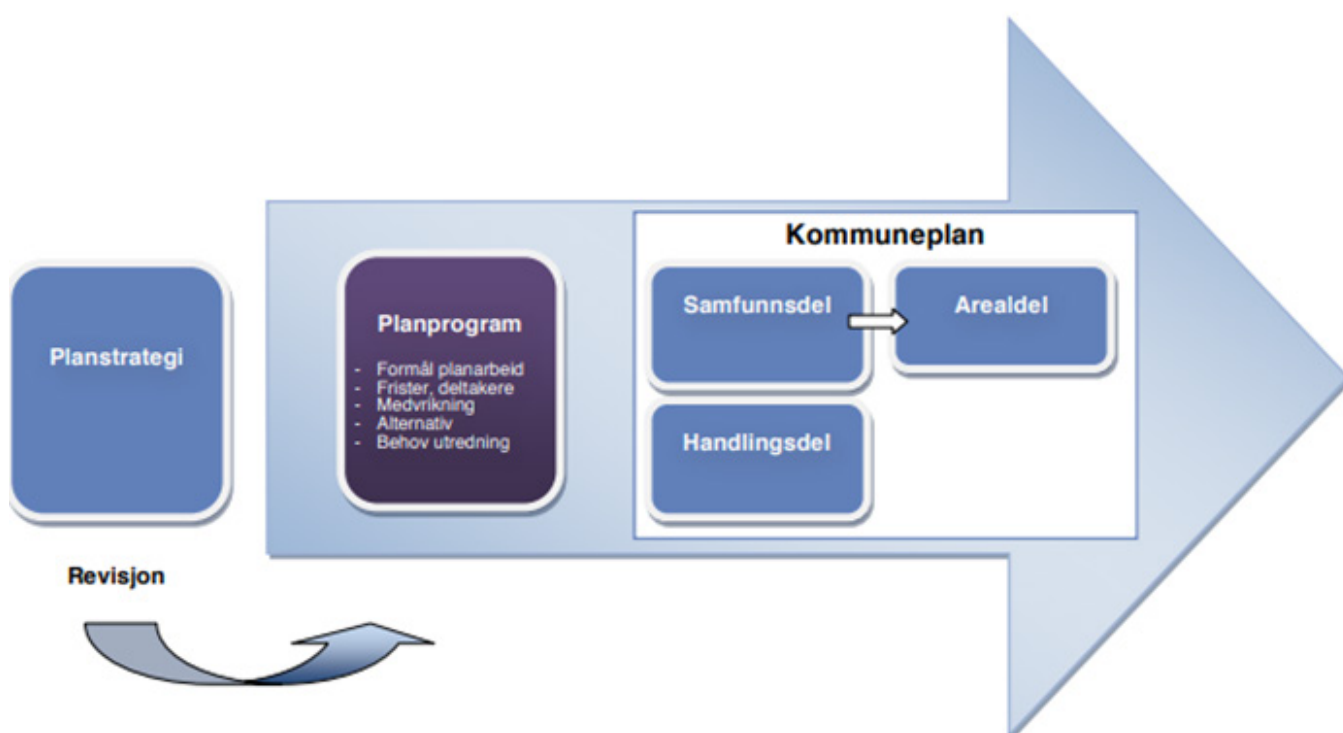
Det har tidligere vært en utfordring å engasjere ungdom i arbeid med de overordnede planene med et langsiktig perspektiv på utviklingen av lokalsamfunnet. Det er derfor svært relevant å finne en form på plan og planprosess som kan stimulere til deltakelse fra barnehager, grunnskolen og videregående skole.

Samordning av kunnskapsgrunnlaget og oppfølging av FNs bærekraftsmål i andre planer;

Utarbeiding av lokal kunnskap knyttet til bærekraftmålene blir samordnet opp mot de andre

planprosessene som er samordnet med utarbeiding av samfunnsdelen. Her nevnes spesielt kommuneplanens arealdel og kommunedelplanene for henholdsvis Stavern by og Larvik by.

Oppbyggingen knyttet til bærekraftmålene gir også den fordel at øvrige planer og prosjekter må vise hvilke bærekraftmål de bidrar inn mot, slik ambisjonene for disse er fastlagt i Kommuneplanens samfunnsdel. Kommuneplanens arealdel vil deretter legge sine føringer inn mot arealplaner på et lavere plannivå.

Figuren viser planprogrammets plassering i prosessen, og at denne bygger på vedtatt planstrategi.

3. Eksterne føringer for planarbeidet

Lovgrunnlaget

§ 11-1. Kommuneplan

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Det kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder.

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen.

Kongen kan gi forskrift om:

- a) innhold i generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel, jf. § 11-9
- b) underformål av arealformål, jf. §§ 11-7 og 12-5

c) behandling av kommuneplanen, jf. §§ 11-12 til 11-17

d) samordnet gjennomføring av samfunnsdelen av kommuneplan og økonomiplan etter kommuneloven

§ 11-2. Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig.

For utarbeiding og vedtak av kommuneplanens samfunnsdel gjelder §§ 11-12 til 11-15.

§ 11-3. Virkningen av kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egen virksomhet og for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen.

Kommuneplanens handlingsdel gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer.

§ 11-4. Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplan og rullering av handlingsdel

Ved revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplaner gjelder bestemmelsene om kommunal planstrategi, jf. § 10-1, og om behandling av kommuneplan, jf. §§ 11-12 til 11-15.

For den årlige rullering av kommuneplanens handlingsdel, jf. § 11-1, skal kommunen innhente synspunkter fra berørte statlige og regionale organer og andre som har ansvar for gjennomføring av tiltak i handlingsdelen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

§ 11-12. Oppstart av arbeid med kommuneplan

Kommuneplanen kan utarbeides samlet eller for samfunnsdel og kommuneplanens arealdel hver for seg, jf. §§ 11-2 og 11-5.

Når planarbeid, herunder revisjon av plan, igangsettes, skal berørte offentlige organer og andre interesserte varsles om formål og viktige problemstillinger for planarbeidet. Det skal alltid kunngjøres en melding om dette i minst én avis som er alminnelig lest på stedet, og gjennom elektroniske medier.

§ 11-13. Utarbeiding av planprogram

For kommuneplan skal det utarbeides planprogram etter reglene i § 4-1. Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til

offentlig ettersyn normalt samtidig med varsel om oppstart og kunngjøring av planarbeidet, og gjøres elektronisk tilgjengelig på nett. Fristen for å gi uttalelse skal være minst seks uker.

Planprogrammet fastsettes av kommunestyret. Kommunestyret kan delegere myndigheten i samsvar med kommunelovens regler. Kommuneplaner med retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging skal inneholde en særskilt vurdering og beskrivelse av planens virkninger for miljø og samfunn, jf. § 4-2 andre ledd.

§ 11-14. Høring av planforslag

Forslag til kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn, kunngjøres i minst én avis som er alminnelig lest på stedet og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. Fristen for å gi uttalelse og eventuelt å fremme innsigelse til kommuneplanens arealdel skal være minst seks uker.

Av saksframlegget skal det framgå hvordan virkningene av planen og innkomne uttalelser til planforslaget har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt ved vedtaket. Det skal også framgå hvordan planen ivaretar nasjonale og regionale hensyn.

§ 11-15. Vedtak av kommuneplan

Kommunestyret selv vedtar kommuneplanen. Dersom kommunestyret vil treffe vedtak om kommuneplanens arealdel som medfører en bruk av arealer som ikke har vært gjenstand for høring under planbehandlingen, må de deler av planen som ønskes endret, tas opp til ny behandling.

Planen skal kunngjøres og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. Et eksemplar av planen skal sendes til departementet, fylkesmannen, regional planmyndighet og berørte statlige myndigheter.

Kommunestyrets vedtak om kommuneplan kan ikke påklages.

Nasjonale forventninger

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Det er et viktig prinsipp at kommunal planlegging fremmer helheten i samfunnet (§ 3-1), og at oppgaver og interesser i et område ses i sammenheng. For at dette skal være mulig, må kommunal planlegging ta hensyn til og ivareta både nasjonale, regionale og kommunale mål, interesser og oppgaver og bidra til å gjennomføre internasjonale konvensjoner. I tillegg skal den ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien.

§ 6-1 Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

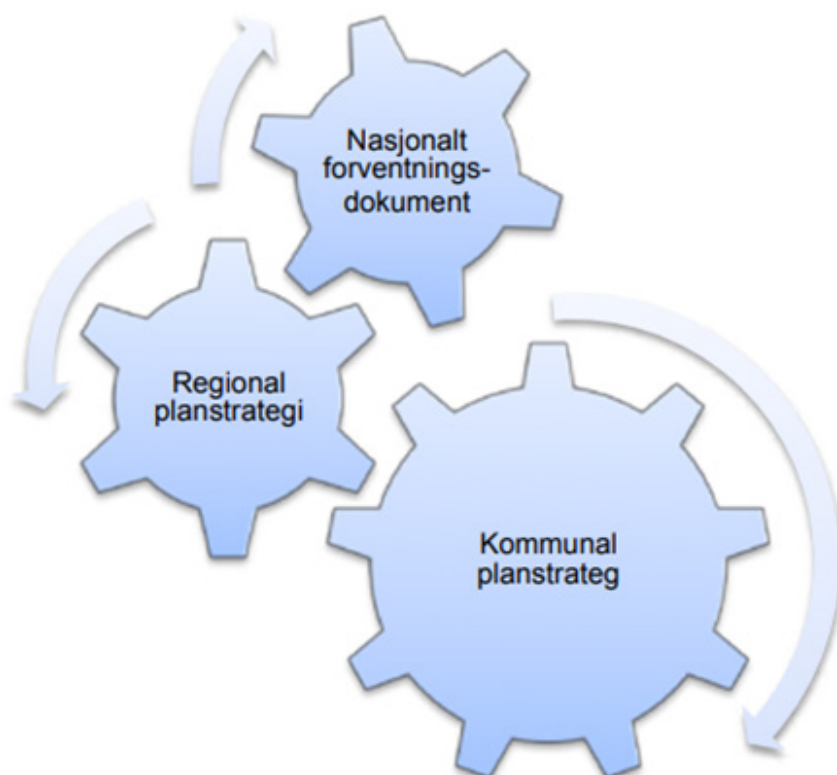
For å fremme en bærekraftig utvikling skal Kongen hvert fjerde år utarbeide et dokument med nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Dette skal følges opp i planleggingen etter denne lov og legges til grunn for statens deltaking.

Hvert fjerde år utarbeides nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Dette går frem av plan- og bygningsloven § 6-1. De nasjonale forventningene skal legges til grunn for de nye fylkestingenes og kommunestyrenes arbeid med regionale og kommunale planstrate-

gier og planer. De nasjonale forventningene skal også legges til grunn for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen. Oppfølging fra alle parter skal bidra til bedre sammenheng mellom nasjonal, regional og kommunal planlegging, og gjøre planleggingen mer forutsigbar og målrettet. De nasjonale forventningene samler mål, oppgaver og interesser som regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene legger særlig vekt på i planleggingen i årene som kommer. Forventningsdokumentet er retningsgivende for regional og kommunal planlegging. Fylkeskommunene og kommunene har ansvar for å finne helhetlige løsninger, der lokale forhold og lokalpolitiske interesser og hensyn ivaretas, sammen med nasjonale og viktige regionale interesser. Forventningsdokumentet er ikke uttømmende for alle oppgaver og hensyn som kommunene og fylkeskommunene skal ivareta etter plan- og bygningsloven. Dokumentet må derfor sees i sammenheng med gjeldende regelverk og veiledning.

Det vises til; Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging;

https://www.regjeringen.no/contentassets/2f826bdf1ef342d5a917699e8432ca11/nasjonale_forventninger_bm_ny.pdf

Regionale forventninger

Det regionale plansystemet er et samlet system for offentlig planlegging i fylkene, som omfatter regional planstrategi, regional plan og regional planbestemmelse. Disse vedtas av fylkestinget som er regional planmyndighet.

Regional planlegging skal ligge til grunn for fylkeskommunal virksomhet og være retningsgivende for kommunal planlegging og statlig virksomhet i fylkene. Dersom en kommune fraviker målene og retningslinjene i regional plan, gir dette grunnlag for å fremme innsigelse til kommunens planer. Der det foreligger vesentlige innvendinger til den regionale planen fra statlige myndigheter eller berørte kommuner må disse avklares i departementet, jf. §§ 8-1 til 8-4 i plan- og bygningsloven av 2008.

Regional planstrategi

Prioriterte oppgaver i strategiperioden;

1. Det viktigste i fireårs perioden er å gjennomføre de regionale planene som allerede er utarbeidet.
2. Det utarbeides en regional plan for transport. Det

avklares med Telemark fylkeskommune om «Plan for intermodal godstransport i Telemark og Vestfold» skal integreres i transportplanen

3. «Regional plan for folkehelse i Vestfold 2011-2014» revideres.
4. «Regional plan for bærekraftig arealpolitikk» (RPBA) evalueres og revideres. Som del av revisjonen, skal «Regional plan for handel og sentrumsutvikling i Vestfold» søkes integrert i RPBA.
5. Det etableres et prosjekt/program der målsettingen er å forbedre unges grunnlag for voksenlivet.

Eksisterende regionale planer

1. Regionalplan for handel og sentrumsutvikling i Vestfold (RPHS), vedtatt 20.10.2009

MÅL:

- styrke byer og tettsteder
- unngå unødvendig spredning av handelsvirksomhet
- redusere bilavhengighet

STRATEGIER:

- Handel etableres i sentra
- Krav om utredning som følge av utvidelser eller nye handelsetableringer
- Forbud mot handelsetableringer langs E18 (unntak Danebu)

2. Regional plan for folkehelse (RPFH), vedtatt 15.03.2011, FT-sak 3/11

MÅL:

Å forebygge og utjevne sosiale helseforskjeller i Vestfold

STRATEGIER:

- Levevaner
- Fysisk miljø
- Psykososialt miljø
- Partnerskap

3. Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA), vedtatt 06.03.2014, FT-sak 4/14

HENSIKT:

- En felles forpliktende arealpolitikk
- Større forutsigbarhet i planleggingen

STRATEGIER:

- Angir hovedtrekkene for det regionale ut-byggingsmønsteret
- vekst skal hovedsakelig skje i byer og tettsteder
- boliger og arbeids-plasser skal være tilgjengelig for kollektivtransport, sykkel og gange.

4. Regional plan for kystsonen i Vestfold (RPKS), vedtatt 6.11.2014, FT-sak 82/14

MÅL:

- Kystsonen skal utvikles til det beste for befolkningen
- Vestfold som det gode bosted

STRATEGIER:

- Nei til nye hytter strandsonen
- Ekstra varsomhet på kystkultursteder
- Ja til mindre tiltak nær eksisterende bebyggelse på tomta
- Kystsonen inn i kommuneplanen

5. Regionalplan for et helhetlig opplæringsløp (RPHO), vedtatt 23.04.2015, FT sak 18/15

MÅL:

Innen 2020 fullfører 90% av elevene videregående opplæring

STRATEGIER:

- Kvalitet i opplæringen
- Kvalitet i overgangene
- Samhandling og læring
- Statistikk og analyse

Regionale planer i prosess

Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA)

Planen er under revidering og en ny plan forventes å være klar ved årsskiftet 2018/2019

Regional plan for handel og sentrumsutvikling

Planen skal implementeres i revidert RPBA

Regional plan for kystsonen i Vestfold

Planen skal implementeres i revidert RPBA

Regional plan for folkehelse

Revidering av eksisterende plan

Regional plan for vannforvaltning i vannregion Vest-Viken

Regional plan for transport

Ny regional plan som er i prosess.

Skal vurderes om «Plan for intermodal godstransport i Telemark og Vestfold» kan integreres i ny transportplan.

6. Regional plan for verdiskaping og innovasjon (RPVI), vedtatt 23.04.2015, FT sak 19/15

MÅL:

Øke verdiskapingen i Vestfold

STRATEGIER:

- Reelt og forpliktende samarbeid
- Videreutvikle næringsmiljøer
- Videreutvikle kapasitet for FoU og innovasjon
- Forsterket satsing på gründere og entreprenørskap
- Styrket samarbeid mellom skole og næringsliv
- Tydelig og målrettet markedsføring av Vestfold

7. Plan for intermodal godstransport, interregional plan (RPIG), vedtatt 11.06.2015, FT sak 44/15 *)

MÅL:

Telemark og Vestfold skal være et nasjonalt knutepunkt for miljøvennlig transport av gods og bane.

STRATEGIER:

- Fremme Jyllandskorridoren
- Samarbeide for at regionen får en utpekt havn
- Forbedre vilkår for godstransport på Vestfoldbanen og Bratsbergbanen
- Pådriver i utvikling av klimanøytralt drivstoff
- Gjøre regionen mer attraktiv for transport av gods
- Sikre hensiktsmessige arealer og infrastruktur for havner og logistikkbasert virksomhet

**) Med intermodal godstransport menes transport av gods på flere transportformer (vei, bane og sjø) uten at måten godset er pakket på blir endret.*

8. Regional plan for klima og energi 2016 - 2020 (RPKE)

MÅL:

Vi skal slippe ut 40% mindre klimagasser i 2030.

STRATEGIER:

- Øke produksjonen av fornybar energi
- Redusere utslipp fra vegtrafikk
- Utvikle flere energieffektive bygg
- Støtte kommunenes innsats for klimatilpasning
- Utvikle felles offentlig kompetanse og samhandling

9. Regional plan for vannforvaltning i vannregion Vest-Viken 2016 - 2021

MÅL:

Gi en framstilling av hvordan vannmiljøet og vannressursene skal forvaltes i et langsiktig perspektiv

STRATEGIER:

- Opprydding av spredt avløp
- Opprydding av kommunale utslipp
- Bedre kunnskapsgrunnlag
- Landbrukstiltak

4. Gjeldende kommuneplan

Gjeldende kommuneplan

Kommuneplanens samfunnsdel Larvik kommune 2014-2020

De to hovedmål

- Det skal oppnås en årlig vekst på 1.5 % i befolkningen i Larvik kommune.
- Langt flere av innbyggerne over 16 år skal ha høyere utdanning og faglig kompetanse.

De fire samfunns mål

- Engasjement og alles deltagelse
- Vekst og verdiskaping som forutsetning for god velferd
- Et like verdig liv for alle
- Natur, miljø og kulturarven er mitt og ditt ansvar

De ni effektmålene for perioden fram til 2020

- Omdømmet
- Befolkningsvekst
- Arbeidsplassdekning
- Arbeidsplasser
- Boligbygging
- Aktive i foreninger
- Skatteinntekt

- Fullføre videregående skole
- Energiforbruk

Strategiene Innsatsstrategier

- Ledelse (hvor godt leder vi)
- Ansatte (hvor godt utvikler vi våre ansatte)
- Partnerskap (har vi forpliktende samhandling med våre viktigste partnere)
- Økonomi (hvor godt utnytter vi våre økonomiske ressurser)
- Bygg og anlegg (hvor effektiv og hensiktsmessig er vår struktur)
- Teknologi (hvor godt utnytter vi tilgjengelig teknologi)
- Arbeidsform (hvordan utfører vi oppgavene og sikrer fokus på innbygger/bruker)

Planmodell - planstrategi

Planstrategien gir en oversikt over kommunens prioriterte planbehov i kommunestyreperioden, og sier hvordan en søker å oppnå mål gjennom utvikling av planer og utredninger for prioriterte politikkområder.

Utarbeidelse av planer og utredninger er en av strategiene en kan benytte i arbeidet med å nå valgte mål.

Planene følger opp målområdene og strategiene i samfunnsdelen.

Prioritering av plan- og utredningsarbeidene i et 4- års perspektiv skjer gjennom den årlige rulleringen i strategidokumentet.

Arealstrategi

Bærekraftig utbyggingsmønster:

- Prioriterte utbyggingsområder ligger innenfor «Sommerfuglen» for å verne dyrkbar mark og gi grunnlag for en attraktiv byutvikling.
- Tydelig senterstruktur: Larvik by er Regionsenter. Stavern by er Områdesenter. Kvelde, Helgeroa og Tjøllingvollen er Lokalsenter.
- Miljøvennlig transportsystem: Sentrumsnær jernbanestasjon og kollektivknutepunkt, prioriterte kollektivakser fra Stavern til Gon, og fra Bommestad til Klova. Larvik Havn utvikles som regionalt logistikk-knutepunkt. Gang- og sykkelveier prioriteres i henhold til senterstruktur og utbyggingsmønster.

Tidligere Lardal kommune Kommuneplanens samfunnsdel Lardal kommune 2014–2024

Visjon

Vi ønsker at enda flere mennesker skal leve godt, virke og trives i bygda vår.

Slagord:

Romslig, trygg og trivelig

Kvaliteter:

- Sunne oppvekstvilkår for barn
- Kort vei til mange byer
- Bryr oss om hverandre
- Frivillighet
- Kultur
- Dugnadsånd

SATSINGSOMRÅDER LARDAL KOMMUNE I ET LANGSIKTIG PERSPEKTIV

Hovedmålene:

Trivsel og trygghet for innbyggerne i et langsiktig perspektiv

Befolkningsvekst

Befolkningsveksten i Lardal skal fra og med 2016 i gjennomsnitt være 1 % pr år, folketallet skal ved utgangen av 2022 være 2600 personer.

Utvikling av området ved fylkesvei 40

Området v/Fv 40 skal være forbeholdt en fremtidig utvikling av handelsområde

Bolig og sentrumsutvikling

Svarstad skal styrkes som tettsted og kommunens sentrum, og det skal legges til rette for at 70 % av boligbyggingen i kommunen skjer her

Folkehelse, levekår og gode oppvekstvilkår

En god oppvekst varer livet ut. Familien er grunnpilaren.

Helse, omsorgs- og velferdstjenester

Innbyggere i Lardal skal i størst mulig grad oppleve god livskvalitet gjennom hele livet.

Klima, miljø og samfunnssikkerhet

Det skal være trygt å bo og virke i Lardal.

Kommuneorganisasjon

Lardal kommune skal være rustet til å møte morgendagens utfordringer.

Prioriteringer

For å oppfylle visjonen om at «..enda flere mennesker skal leve godt, virke og trives i bygda vår» vil en prioritere tre områder spesielt:

- Økt folketall og økt boligbygging
- Gode oppvekstvilkår
- Forebyggende og helsefremmende tiltak

5. utfordringer og muligheter

Lokaldemokrati, brukermedvirkning, samskaping

Lokaldemokratiet er en fundamental del av et godt fungerende demokrati. Et levende lokaldemokrati er grunnsteinen i folkestyret, og en forutsetning for tillit og legitimitet til det nasjonale folkestyret. Med kommuner som ramme gir lokaldemokratiet innbyggerne muligheter for deltakelse og engasjement i det offentlige livet. Kommunene representerer nærhet og muligheter for innflytelse. Det er innbyggerne som velger lokalpolitikere, som i neste omgang tar viktige lokale beslutninger. Gjennom nærhet mellom velgerne og de folkevalgte har innbyggerne mulighet til å påvirke utviklingen i kommunen. Innbyggerne kan reagere på offentlige beslutninger overfor valgte representanter både lokalt og regionalt.

Dette kan sees sammen med hvordan kommunen tilrettelegger for at innbyggere og brukere av kommunale tjenester gis mulighet til å påvirke

utviklingen av tjenesten generelt og hva som ønskes spesiell tilrettelegging for den enkelte bruker. I tillegg er det viktig ikke å utvikle innbyggere til rene «bestillere» av kommunale tjenester, men å skape arbeidsformer og arenaer hvor innbyggere, brukere, ansatte og folkevalgte i større grad møtes. Prosessene må være basert på tilgjengelig kunnskap, og i større grad bør en legge opp til prosesser hvor organisasjon og innbyggere finner fram til løsninger sammen – ofte benevnt som et samfunn preget av «samskaping».

Forskning viser at samfunn som utvikler en tillitsfull samhandlingskultur om hvordan en kan møte de største utfordringene og realisere omforente mål lykkes bedre enn andre kommuner. Politisk og administrativt lederskap må bidra til å utvikle en tillitsfull samhandlingskultur i den nye kommunen.

Demografi

Demografisk utvikling for Larvik, basert på prognoser fra SSB, viser at en kan forvente en betydelig økning i antall eldre, og at også andelen eldre innbyggere blir høyere enn i dag. Prognosen tilsier at dette må gis strategisk oppmerksomhet, da en videreføring av dagens tjenestenivå uten omstilling/innovasjon vil utfordre kommune økonomiske bæreevne.

Et sentralt spørsmål i planarbeidet er om en ønsker å påvirke den demografiske utviklingen, og klarlegge hvilke virkemidler en faktisk rår over i en slik strategi. Her kan en vise til kommunikasjonsplattform for vekst og utvikling i tidligere Larvik kommune.

Utdanning og kvalifisering

Innbyggernes utdanningsnivå ligger lavere enn relevante sammenligningskommuner, og for å skape et bærekraftig samfunn som skaper verdier for framtidig velferd er det viktig at innbyggerne er kvalifisert til deltakelse i arbeidslivet. I planarbeidet må en kartlegge virkemidler for å påvirke dagens status i ønsket retning, og ta stilling til bruk av relevante virkemidler.

Utenforskap

Utenforskap betegner mennesker eller grupper som står på utsiden av fellesskapet. Det kan være personer som står utenfor skole- og arbeidsliv og som har et svært begrenset sosialt nettverk eller som ikke opplever tilhørighet til storsamfunnet.

Utenforskap er et strukturelt samfunnsproblem. Det har store konsekvenser som er til hinder for at enkelte mennesker kan leve gode liv. Utenforskap kan ramme alle, men noen grupper er mer utsatt. Årsakene til utenforskap er mange og sammensatte. De som står utenfor fellesskapet har gjerne flere utfordringer som psykiske helseproblemer, rus- og alkoholmisbruk, ensomhet, fattigdom og manglende integrering er de viktigste årsakene til at personer faller utenfor.

Det lønner seg å jobbe med integrering og fellesskap. At mennesker står utenfor sosiale fellesskap, arbeidsliv og utdanningssystem er sløsing med samfunnets ressurser. De økonomiske konsekvensene av frafallet i videregående skole er for eksempel godt dokumentert. En studie fra NTNU viser at hver elev som fullfører videregående opplæring gir en samfunnsgevinst på nesten én million kroner. Å hindre utenforskap må gis strategisk oppmerksom ut fra konsekvenser dette gir for samfunn og den enkelte.

Larvik kommune har en relativt høy andel innbyggere med bakgrunn i andre kulturer, og det er viktig både for den enkelte og samfunnet at en lykkes med en god integrering hvor deltakelse i samfunnet for alle er målet.

Det er naturlig at en i dette planarbeider ser nærmere på resultatene fra undersøkelsen for Larvik som viser at utenforskap er en utfordring hos ungdom. Det må tas stilling til hva slags strategi en skal velge for å påvirke utviklingen i ønsket retning.

Fargespill- forestillinger med sang, folkesanger, regler og dans som barna og ungdommene har med seg fra sin kultur.

Grønt skifte, klima- og miljøvennlig omstilling

De globale klima- og miljøutfordringene krever omstilling til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer innen naturens tålegrenser. Det må skje en overgang til produkter og tjenester som gir betydelig mindre negative konsekvenser for klima og miljø enn i dag. Samfunnet må igjen gjennom et grønt skifte.

Nye statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging bidrar til utvikling av mer kompakte byer og tettsteder med korte avstander mellom ulike gjøremål. Dette vil redusere transportbehovet. Sammen med utbygging av kollektivtilbudet legges det til rette for det grønne skifte i norske byer.

Omstillingen omfatter alle samfunnsområder og aktører. Innovasjon og teknologiutvikling er en av nøklene til det grønne skiftet, og næringslivet en sentral kraft. Det offentlige må sørge for riktige rammevilkår, en framtidsrettet infrastruktur, en bærekraftig naturressurs- og arealforvaltning og bidra til utvikling av markeder gjennom egne investeringer og bruk av egen markedsrett.

Dette vil være krevende, og må gis oppmerksomhet i kommunens overordnede plan som gir føringer for annen planlegging

Digital transformasjon

Digitalisering handler om å tilby nye og bedre tjenester, som er enkle å bruke, effektive og pålitelige. Digitalisering kan brukes for å oppnå økt verdiskaping og innovasjon, og kan bidra til å øke produktiviteten i både privat og offentlig sektor. Digitalisering er et viktig verktøy for forenkling av kompliserte prosesser som brukere av kommunen må forholde seg til. Forvaltningens kommunikasjon med innbyggere og næringsliv vil i framtiden normalt skje gjennom digitale, nettbaserte tjenester. Disse tjenestene må da være helhetlige, brukervennlige, trygge og universelt utformet.

Digitalisering blir ikke bare et aktuelt tema for utvikling internt i kommunen, men kommunen forventes i stadig større grad å bli utfordret til å ta en rolle i generell samfunnsutvikling hva gjelder digitalisering, hvor Larvik allerede er inne i flere utviklingsprosjekter. Det er forventet stor utvikling på området, og dette må gis strategisk oppmerksomhet i perioden som kommer. Bruk av ny teknologi som et strategisk verktøy for å møte de ulike utfordringene blir et naturlig tema i planarbeidet.

Kulturarv og identitet

Larvik har kulturminner som dekker mange og sentrale tidsperioder i landets historie, og det er et stort ansvar å forvalte dette, både hva gjelder bruk og vern. I tillegg bidrar kommunens rike kulturarv til å utvikle både attraktivitet og identitet til kommunen, byene og stedene.

Det må i planarbeidet tas stilling til hvilken overordnet holdning og ambisjon som skal gjelde for bruk og vern av kommunens rike kulturarv. Det er flere planprosesser som har behov for en overordnet avklaring for kommunens ambisjon på dette området, og det er derfor behov for å gi føringer for arealplanlegging og planer for besøksnæringer, utviklingsplaner for institusjoner og prosjektutvikling med utgangspunkt i kulturarven.

Verdiskaping – arbeidsplasser

Et næringsliv med høy verdiskaping og tilgang til arbeidsplasser for alle er svært sentralt i det å utvikle et godt samfunn. Arbeidsplasser kan i seg selv betraktes som et velferdsgode. Det blir sentralt tema i planarbeidet å sikre god verdiskaping lokalt og regionalt, og nok og varierte arbeidsplasser. Dette må derfor gis strategisk

oppmerksomhet i planarbeidet, og her er oppfølgingen av hovedstrategier i prosessen med utarbeiding av næringsplan og arealplaner sentralt.

Stedsattraktivitet – byutvikling

Dersom en har en ambisjon om økt verdiskaping, tilgang til gode arbeidsplasser og i tillegg ønsker å påvirke prognose for demografisk utvikling slik som beskrevet i kommunikasjonsplattformen, er en attraktiv by og attraktive steder viktig for å lykkes. I tillegg er det nasjonale forventninger om tettere byer og steder, som også skal bidra til å redusere utslipp fra transport.

By- og stedsutvikling må derfor gis oppmerksomhet, og det bør fastlegges føringer for øvrig planlegging.

Planen bør belyse hvordan Larvik kan utvikle en attraktiv by- og stedsattraktivitet både for beboere, besøkende og næringsdrivende. Dette er et viktig element for å kunne møte utfordringene med hensyn til demografisk utvikling og derved også økonomisk bærekraft.

De nye lokalene til ABAX AS i Mølla i Hammerdalen legger til rette for ny bruk av kulturminnene og etablering av nye arbeidsplasser. Illustrasjon: PV Arkitekter.

Folkehelse i samfunnsutviklingen

Kommunens overordnede politikk som gir føringer både til tjenesteplaner og arealplaner har stor betydning for utviklingen av folkehelsen. Folkehelsefremmende planlegging må derfor gis oppmerksomhet i planarbeidet. Folkehelseprofilen for Larvik viser at det finnes utfordringer som må gis oppmerksomhet i planarbeidet.

Lokalsamfunnet har stor betydning for barn og unges psykiske helse og livskvalitet. De styrkene og ressursene vi utvikler i et godt lokalsamfunn tar vi med oss videre i livet. Å fremme barn og unges psykiske helse og livskvalitet er kommunens ansvar. Mye godt arbeid gjøres allerede for barn og unge i kommunen, men et strategisk blikk på en langsiktig styrking av kommunenes arbeid med å fremme befolkningens helse og trivsel er en utfordring. Spesielt må en se på innsats mot psykisk helse og rusforebyggende arbeid, hvor barn og unge må bli en prioritert målgruppe. Det er viktig å legge vekt på tiltak som styrker barn og ungdoms ressurser, bidrar til innenforskap gjennom deltakelse, mestring og

trivsel i lokalsamfunnet.

Folkehelsefokus er en utfordring som berører mange tjenester og krever god samhandling mellom kommunen og samfunnet, og må derfor «eies» av rådmannens ledergruppe. Folkehelseprofilen for Larvik viser at området må gis strategisk oppmerksomhet framover.

Havneutvikling

Kommunestyret har vedtatt at overordnet havnestrategi skal avklares i Kommunedelens samfunnsdel og Kommuneplanens arealdel / kommunedelplan for Larvik by, før større strategiske tiltak kan iverksettes i regi av Larvik havn. Dette blir derfor et tema i planarbeidet, og det må gis føringer til næringsplan og relevante arealplaner.

Containerhavna på Revet i Larvik.

Overordnet arealstrategi

Kommuneplanens samfunnsdel bør omhandle en overordnet arealstrategi, slik denne også foreligger i gjeldende plan for Larvik («Sommerfuglen» med tilhørende presiseringer). Denne må deretter ligge til grunn for sluttarbeidet med kommuneplanens arealdel og de to «by-planene» (KDP Larvik by og KDP Stavern by).

Det er behov for en overordnet arealstrategi som omhandler hele den nye kommunen, som er noe tydeligere, slik som eksempelet under viser. Det må også vurderes om nedgangen i den nasjonale befolkningsveksten gir konsekvenser for overordnet arealstrategi i form av redusert behov for areal til utbygging.

Eksempel på overordnet arealstrategi fra Oslo-Akershus.

Store samferdselsprosjekter

Planperioden blir preget av store samferdselsprosjekter, hvor dobbeltspor for InterCity gjennom kommunen med plassering av ny jernbanestasjon er det største statlige prosjektet. Men også arbeidet med å inngå byvekstavtaler og oppfølging av rapporten om framtidig trans-

portløsning i Larvik by er sentralt. Inn i den helhetlige transportplanleggingen kommer også videre strategi for Larvik havn. Samfunnsplanen bør legge føringer for overordnet utvikling av kommunen, som gir føringer til øvrig planlegging.

Planprogram vedtatt for strekningen Stokke-Larvik

Onsdag 13. desember vedtok kommunestyret i Larvik et planprogram for dobbeltsporet jernbane. Det samme har Sandefjord gjort. Nå starter jobben med å utrede korridorer mellom Stokke og Larvik.

6. Utredningsbehovet

Utredningsbehovet knytter seg til å fremskaffe statistikk og fakta for de 17 målområdene for Larvik, spesielt for de målområdene som har behov for gode retningsvalg basert på kunnskap.

I tillegg må utredningsbehov rette seg mot de områder hvor de største utfordringene for Larvik foreligger, slik dette er listen opp i planprogrammet.

Det blir behov for å utrede virkemidler kommunen besitter for de ulike målområdene, og om det foreligger kunnskap om effekten i bruk av

disse virkemidlene opp mot å påvirke måloppnåelse.

Det er behov for å fremskaffe hvilke virkemidler/tiltak som pågår rettet mot de ulike målområdene, da det må vurderes om disse er riktige og tilstrekkelige.

Det blir behov for å fremskaffe oversikt over andre virkemidler enn de kommunale, og om det er grunnlag for å inngå forpliktende avtaler om innsats rettet mot målene, da for å øke innsatskraften og styrke muligheten for god måloppnåelse.

7. Planprosessen

Organisering av planarbeidet

Politisk er planarbeidet forankret i formannskapet i rollen som kommuneplanutvalg.

- formannskapet ivaretar løpende ansvaret for politisk forankring ut over formannskapets medlemmer.

Administrativt er planarbeidet er forankret til rådmannens ledergruppe.

- rådmannens ledergruppe ivaretar løpende ansvaret for administrativ forankring i hele organisasjonen.

Prosjektleder for planarbeidet rapporterer til assisterende rådmann.

- prosjektleder ivaretar medvirkning for øvrig, samt framdrift og faglighet i planarbeidet.

Medvirkning og dialog

Lovkravet om medvirkning i planleggingen fremkommer i lovens § 5-1.

Det utarbeides egen medvirkningsplan for barnehager og skoler

Det søkes å etablere egen medvirkning fra elevene med Thor Heyerdahl videregående skole

Det lages medvirkningsplan for relevante miljøer knyttet til det enkelte av de 17 målområdene så langt det vurderes til at det er relevante lokale aktører. Noen målområder kan sees i sammenheng. Her inngår både relevante fagmiljøer fra kommunen, frivillige organisasjoner, næringsforening, ressurspersoner osv.

Egen prosess for relevante målområder opp mot de tre rådene (eldrerådet, innvandrerrådet og rådet for funksjonshemmede), fagkomiteene (miljø- og teknikkomiteen, Kultur- og oppvekstkomiteen og Helse- og Omsorgskomiteen) og relevante politiske utvalg.

Formannskapet holdes løpende orientert om planarbeidet og brukes som konsultativt organ ved behov. Det gjennomføres en egen workshop i formannskapet før behandling av høringsforslaget.

Det gjennomføres en workshop med kommunestyret etter at rådmannen har lagt fram forslaget til plan. Workshopen gjennomføres før endelig behandling av planforslaget i råd, fagkomiteer, formannskapet og kommunestyret.

Framdrift

Framdriftsplanen er samordnet med framdriftsplanene for Kommuneplanens arealdel og kommunedelplanene for henholdsvis Larvik by og Stavern by, slik at kommunestyret behandler overordnet politikk i Kommuneplanens samfunnsdel før dette blir føringer inn i de andre planprosessene.

2 mai 2018;

Kommunestyret beslutter oppstart av planprosessen.

13 juni 2018;

Kommunestyret behandler forslag til planprogram, som legges ut til offentlig høring

September/oktober 2018;

Kommunestyret vedtar planprogrammet.

Oktober 2018 – mai 2019;

Planarbeid pågår.

Utdringsarbeid, medvirkningstiltak og utarbeiding av planforslag

Juni 2019

Kommunestyret behandler forslag til Plan som legges ut til offentlig ettersyn

Juni 2019 – september 2019

Offentlig ettersyn av planforslaget

September/oktober 2019:

Planarbeid etter høringen, utarbeiding av forslag til plan.

November/desember 2019:

Kommunestyret behandler og vedtar Kommuneplanens samfunnsdel 2020- 2032.

Larvik
kommune

larvik.kommune.no